

under construction

Het is tijd voor een fundamentele verandering in de Nederlandse planningscultuur. Demografische ontwikkelingen, economische conjunctuur, toenemende internationalisering en een andere kijk op de verhouding overheid—samenleving vragen om een nieuwe aanpak. Zo'n aanpak is de in Duitsland ontwikkelde IBA (Internationale Bau Ausstellung). Nederland maakte voor het eerst kennis met het IBA concept via een kleinschalige voorloper: WiMBY! Welcome into My Backyard! (2001), dat zich over de herstructurering van de Rotterdamse deelgemeente Hoogvliet boog. Maar nu

Meest recente impressie van Panorama Parkstad 2030, uitgewerkt door BVR.

is het menens: in de provincie Nederlands Limburg wordt voor de stadsregio Parkstad gewerkt aan de eerste volwaardige laaglandversie van een IBA.

Bart Bomas BVR adviseurs ruimtelijke ontwikkeling

Wat is IBA?

Om in te spelen op veranderingen in de samenleving, moet je als ruimtelijk planner soms de gebaande paden durven verlaten. Overal in Nederland wordt geëxperimenteerd met minder regelgeving en organisch ontwikkelen. Maar – we blijven Nederlanders – wij zoeken daarin wel naar een lichte vorm van organisatie en structuur. Dat is precies wat een IBA biedt.

Een IBA is een acht tot tien jaar durende manifestatie over een locatie, stad of streek. Het bestaat onder andere uit vernieuwende bouwprojecten, bijzondere tentoonstellingen, symposia en innovatieve plannen. In Duitsland is het fenomeen IBA ontstaan en uitgegroeid tot een creatieve aanpak met een bewezen economische impuls voor gebieden die in verandering zijn. Met als gegarandeerd eindresultaat een fysieke verandering in het gebied. Een tastbaar resultaat. Maar minstens zo belangrijk: een cultuuromslag in denken en werken en waardering voor een gebied. Een hernieuwde trots, die uitnodigt om te investeren. Een IBA is maatwerk. Elk gebied kent zijn eigen IBA formule. Succesvolle buitenlandse IBA's zoals Emscherpark, Sachsen-Anhalt, IBA Hamburg en de IBA's in Berlijn bewijzen dat een IBA gebieden daadwerkelijk op de kaart kan zetten.

In IBA Parkstad wordt niet alleen de regio opnieuw uitgevonden, het is ook een primeur voor Nederland. Met deze IBA wil Parkstad een impuls geven aan economie, ruimte én samenleving. IBA Parkstad vraagt om een eigentijdse, hybride invulling die past bij de opgave van Parkstad: meer van-binnen-uit dan top-down, meer ondernemerschap dan overheidsproject. In deze IBA werken acht gemeenten en de provincie Limburg samen. Doel is immers om heel Parkstad in beweging te zetten.

Op zoek naar een inspirerend verhaal

Het bureau BVR adviseurs ruimtelijke ontwikkeling geeft in opdracht van de stadsregio Parkstad vorm aan het inhoudelijke concept voor IBA Parkstad. Ontwerp en onderzoek zijn geïntegreerd met het organiseren van een creatief proces: samen met de regio wordt gebouwd aan een verhaal als start van de IBA. Niet in de vorm van een blauwdruk of masterplan, maar met behulp van een verhalend en verbeeldend Panorama dat de thema's bevat die via ideeën en bestaande opgaven zijn opgehaald uit de regio. In een bijzonder samenspel met ondernemers, scholen, woningbouwcorporaties en kunstenaars kwam een inspirerend narratief tot stand dat zin opwekt om aan het Parkstad van de toekomst te bouwen. Beelden speelden een belangrijke rol. BVR maakte niet alleen cartografische analyses van het 'Parkstad palimpsest,' maar spiegelde tijdens dit proces ook steeds de mogelijke IBA thema's voor in collagebeelden. Zo vormde zich geleidelijk en interactief het Panorama Parkstad. Tijdens de hele zoektocht is gebruik gemaakt van de kennis van een stuurgroep en een kopgroep: ambassadeurs van een IBA in Parkstad

De voorbereiding van IBA Parkstad

De voorbereiding van IBA Parkstad neemt inmiddels ruim twee jaar in beslag. In die periode werd er in eerste instantie gewerkt aan het toekomstverhaal van Parkstad en werden inhoudelijke thema`s voor de IBA vastgelegd, benevens een aantal 'IBA-waardige' voorbeeldpro-